Hukuk Bölümü 2008/226 E. , 2009/173 K.

- 2499 SAYILI SERMAYE PIYASASI KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI
  - SERMAYE PİYASASI KANUNU (2499) Madde 47/A

"İçtihat Metni"

Davacı : T. Petrol A.Ş.

Vekilleri : Av. S.İ.- Av. Y.D.

Davalı : Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlığı

Vekilleri : Av. B.A. - Av. G.A.

O L A Y : Sermaye Piyasası Kurulu'nun 9.6.2006 gün ve 26/702 sayılı kararı ile, Seri:VIII, No:39 "Özel Durumların Kamuya Açıklanmasına İlişkin Esaslar Tebliği"nin 11'inci maddesine aykırılıktan dolayı SPK 47/A maddesi uyarınca 2005 yılı için belirlenen asgari tutar olan 10.000.-YTL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

Davacı vekili, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

ANKARA 1. SULH CEZA MAHKEMESİ; 10.1.2007 gün ve Müteferrik:2006/1014 sayı ile, her ne kadar davacı tarafından davalı Sermaye Piyasası Kurulu'nun verdiği idari
para cezasının iptali talebi ile Kabahatler Kanunu uyarınca Mahkemelerine dava açılmış ise de; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ile "Bu kanunun genel hükümleri diğer kanunlardaki kabahatler hakkında da uygulanır" hükmü gereğince daha önce adli yargıda görevli sulh ceza mahkemesince idari eylem ve işlemlere yönelik idari para cezaları yönünden görevsizlik kararı verildiği, idari yargı yerlerince de adli mahkemelerin görevli olduğundan bahisle görevsizlik kararı verilmesi üzerine dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve o tarihte yürürlükte olan kanun yönünden Uyuşmazlık Mahkemesi'nce, bu durumlarda adli yargı yerlerinin görevli olduğundan bahisle dosyaların Mahkemelerine iade edildiği, ancak Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinin Anayasa Mahkemesi'nce iptali üzerine iptalden sonra düzenlenen 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi gereğince 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinin, "Bu Kanunun; a)İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde, b)Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır" şeklinde değiştirildiği ve bu değişiklikten sonra ilgili kanunda özel olarak sulh ceza mahkemelerinin görevli olarak belirtilmediği durumlarda idari para cezalarına karşı açılan davalarda idari yargının görevli olduğunun açık ve kesin olarak belirlendiği, bu konuda Mahkemelerinin görevli olmadığı, idari para cezalarında idari yargının görevli olduğunun anlaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 16. İDARE MAHKEMESİ; 20.4.2007 gün ve E:2007/972, K:2007/339 sayı ile, davanın, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 47/A maddesi uyarınca 10.000,00YTL para cezası uygulanmasına ilişkin Sermaye Piyasası Kurulu'nun 9.6.2006 tarihli, 26/702 sayılı kararının iptali istemiyle açıldığı, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 47/A maddesinde, "Bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek kişiler ve tüzel kişiler hakkında gerekçesi belirtilmek suretiyle Kurul tarafından 2 milyar liradan 10 milyar liraya kadar para cezası verilir. İdari para cezalarının uygulanmasından önce ilgilinin savunması alınır. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde savunma verilmemesi halinde, ilgilinin savunma hakkından feragat ettiği kabul edilir. İdari para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde, verilen para cezası iki katı, ikinci ve müteakip tekrarlarda üç katı artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde idari para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediği takdirde önceki cezalar tekrarda esas alınmaz. Kanunun 40/C maddesinin beşinci fıkrasındaki yükümlülüğe uymayan üyelere, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği Yönetim Kurulunca 1 milyar liradan 5 milyar liraya kadar para cezası verilir. Birlik, verdiği cezaları bir taraftan ilgiliye tebliğ etmekle beraber diğer taraftan tahsil ve gelir kaydı için Yatırımcıları Koruma Fonuna bildirir. (Ek fıkra: 21.2.2007-5582 S.K./19.mad.) Kanunun 40/D maddesinin beşinci fıkrasındaki yükümlülüğe uymayan üyelere, Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Yönetim Kurulunca bin YTL'den beşbin YTL'ye kadar para cezası verilir. Birlik, verdiği cezaları ilgiliye tebliğ eder ve tahsil ve gelir kaydı için Yatırımcıları Koruma Fonuna bildirir. Bu cezalar ilgililere tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde Yatırımcıları Koruma Fonuna ödenmediği takdirde bu Fon tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil olunur ve Fona irad kaydolunur" hükmünü taşıdığı, 31.3.2005 günlü 25772 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun muhtelif maddelerinden söz ederek, dava dosyasının incelenmesinden, davacı şirkete 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 47/A maddesi uyarınca verilen dava konusu idari para cezasına ilişkin 9.6.2006 tarihli, 26/702 sayılı davalı idare işlemine karşı 15.11.2006 tarihinde Ankara 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nde dava açıldığı, anılan Mahkemenin görevli mahkemenin idari yargı olduğu gerekçesiyle "Görevsizlik" kararı vermesi üzerine iş bu davanın 19.2.2007 tarihinde kayda giren dilekçeyle açılmış olduğunun anlaşıldığı, belirtilen maddi ve hukuki duruma göre, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 47/A maddesi uyarınca uygulanan idari para cezası yaptırımından kaynaklanan uyuşmazlığın çözümünde, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27. maddeleri göz önüne alındığında ve 2499 sayılı Yasa'da dava açılacak yargı merciinin gösterilmemiş olması nedeniyle, görevli mahkemenin sulh ceza mahkemesi olduğu sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, DANIŞTAY ONÜÇÜNCÜ DAİRESİ'nin 8.2.2008 gün ve E:2007/12790, K:2008/2151 sayılı kararı ile onanmak suretiyle kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Ayper GÖKTUNA, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Serdar AKSOY ve Coşkun GÜNGÖR'ün katılımlarıyla yapılan 6.7.2009 günlü toplantısında;

I- İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile

başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği, Başkanlıkça adli yargı dosyasının da ilgili Mahkemesinden getirtildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2499 sayılı Kanun'un 47/A maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "İdari Para Cezaları" başlıklı 47/A maddesinde(Ek:15/12/1999 - 4487/26 md.; Değişik: 23/1/2008-5728/373 md.), "Bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek kişiler ve tüzel kişilere, gerekçesi belirtilmek suretiyle Kurul tarafından onbeşbin Türk Lirasından yüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

Kanunun 40/C maddesinin beşinci fıkrasındaki yükümlülüğe uymayan üyelere Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği Yönetim Kurulunca beşbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir.

Kanunun 40/D maddesinin beşinci fıkrasındaki yükümlülüğe uymayan üyelere, Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği Yönetim Kurulunca bin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Birlik, verdiği cezaları ilgiliye tebliğ eder ve tahsil ve gelir kaydı için Yatırımcıları Koruma Fonuna bildirir.

İdari para cezalarının verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde, verilen para cezası iki katı, ikinci ve müteakip tekrarlarda üç katı artırılarak uygulanır. Bu cezaların verildiği tarihten itibaren iki yıl içinde idari para cezası verilmesini gerektiren aynı fiil işlenmediği takdirde önceki cezalar tekrarda esas alınmaz" hükmü yer almıştır.

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda, bu cezaya karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise, "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezalarına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 10.1.2007 gün ve Müteferrik:2006/1014 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 6.7.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.